

Täysistunto

Perjantai 3.10.2025 klo 13.00—13.21

3. Lakialoite laiksi eduskunnan turvatoimista

Lakialoite LA 22/2025 vp Jukka Kopra kok ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto. — Edustaja Kopra, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.01 **Jukka Kopra kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä lakialoite on eduskuntaryhmien puheenjohtajien yhteisaloite, jossa ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eduskunnan turvatoimista. Haluan kiittää aloitteen valmistelusta vastannutta turvatoimiryhmää ja kaikkia asiaan lausuntonsa toimittaneita eduskuntaryhmiä.

Laki eduskunnan turvatoimista on säädetty vuonna 2008, tuolloinkin vastaavalla tavalla eduskuntaryhmien puheenjohtajien yhteisen lakialoitteen pohjalta. Säättämisen jälkeen lakiin eduskunnan turvatoimista on tehty vain hyvin vähäisiä muutoksia. Ajat, eivätkä kaikkiin vähiten turvallisuuskysymykset, ovat vuodesta 2008 muuttuneet huomattavasti. Lisäksi tekniikan kehitys on tuonut mukanaan uudenlaisia turvallisuuteen kohdistuvia riskejä. Siksi sääntelyä on aiheellista täydentää vastaamaan nykyajan tarpeita.

Aloitteessa ehdotetaan tarkistettavaksi sääntelyä muun muassa turvatoimilain alueellisesta ja henkilöllisestä soveltamisalasta, henkilöntarkastuksen tekemisen sallituista tavoista, posti- ja muun lähetyksen tarkastamisesta, henkilön poistamisesta turvatoimialueelta, teknisestä valvonnasta ja voimankäyttövälineistä. Ehdotus sisältää myös uusia säännöksiä miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttumisesta ja henkilösuojaustehtävästä.

Arvoisa puhemies! Esittelen tässä lyhyesti aloitteen keskeisimmät ehdotukset:

Lain soveltamisalan osalta ehdotetaan, että lakia voitaisiin tarpeen vaatiessa soveltaa nykyisen turvatoimialueen lisäksi eduskunnan tilapäisessä käytössä olevissa tiloissa. Tällainen tilanne voisi olla esimerkiksi valtiopäivien avajaisiin liittyvä kulttuuritapahtuma, joka järjestetään Eduskuntatalon ulkopuolella.

Voimassa olevaa lakia ei sovelleta kansanedustajiin. Tämä olisi myös uuden lain lähtökohta. Lakiin ehdotetaan kuitenkin otettavaksi uusia säännöksiä teknisestä valvonnasta ja turvatilojen valvonnasta, eikä kansanedustajia voida käytännön syistä sulkea näiden säännösten, esimerkiksi eduskunnan tiloissa tapahtuvan videovalvonnan, ulkopuolelle.

Voimassa olevassa laissa ei ole säännöksiä henkilösuojaustehtävästä. Toimintaympäristössä havaittujen muutosten takia yhä useammin joudutaan kuitenkin harkitsemaan turvahenkilön määräämistä suojaamaan kansanedustajan tai eduskunnan vieraan turvallisuutta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 90/2025 vp

Lakiin ehdotetaan siksi otettavaksi säännöksiä tällaiseen tehtävään määraamisestä, tehtävään määrätyn toimivaltuuksista ja hänen käytettävissään olevista voimakeinoista.

Laissa ehdotetaan myös päivitettäväksi säännöksiä turvahenkilön yleisistä voimankäyttövaltuuksista ja voimankäyttövälineistä. Välinevalikoimaa ehdotetaan laajennettavaksi nykyisestä siten, että välineisiin voisivat kuulua myös etälamautin ja projektiililaukaisin. Henkilösuojaustehtävän erityisen luonteen takia ehdotetaan, että tällaiseen tehtävään määrätyn voimankäyttövälineisiin voi tehtävää hoidettaessa kuulua myös ampuma-ase.

Lisäksi lakiin ehdotetaan otettavaksi uudet säännökset toimivaltuuksista puuttua miehittämättömien ilma-alusten eli droonien kulkuun.

Arvoisa puhemies! Lain tarkoituksena on huolehtia turvallisuuden ja järjestyksen säilymisestä eduskunnassa ja eduskunnan kiinteistöissä. Lailla varmistetaan muun muassa se, että eduskunnan turvallisuusosastolla on työssään riittävät toimivaltuudet. Eduskunnan ja eduskuntatyön turvallisuus on kansanvaltaisuuden toteutumisen välttämätön lähtökohta. Siksi toivon, että lakialoite hyväksytään. Totean vielä lopuksi, että jokainen eduskuntaryhmä on allekirjoittanut tämän lakialoitteen. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

13.05 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Tänään keskustelemme lakialoitteesta, jolla päivitetään eduskunnan turvatoimista annettua lainsäädäntöä. Nykyinen laki on vuodelta 2008, ja olemme varmasti kaikki yhtä mieltä siitä, että sen säätämisen jälkeen turvallisuusympäristömme on muuttunut huomattavasti ja turvallisuuspäivitys tässä asiassa on erityisen tärkeää. Teknologian huima kehitys, uudet uhkat sekä jopa valitettavan tarpeelliseksi tunnistetut henkilösuojaustehtävät tekevät välttämättömäksi sen, että myös eduskunta huolehtii omasta ja henkilöstönsä turvallisuudesta ja on varautunut, valmiina ja valppana, ajan ja tilanteen tasalla.

Arvoisa puhemies! Haluan korostaa, että eduskunta on paikka, jossa kansakunnan keskeisimmät päätökset tehdään. Tämä asettaa meille aivan erityisen vastuun varmistaa, että täällä työskentelevät kansanedustajat, virkamiehet, toimittajat ja vierailijat voivat olla turvassa, jokainen heistä. Ajantasainen turvallisuus ei synny itsestään. Se syntyy pysähtymällä juuri näiden erityisen tärkeiden kysymysten ääreen, joista tänään keskustelemme. Meillä on oltava ajantasaiset säädökset siitä, miten turvallisuus eduskunnassa voidaan taata, millaista voimankäyttöä ja keneltä voimme tässä talossa saada ja sallia sekä miten kohtaamme muuttuneen turvallisuusympäristön uudet uhkat, kuten viime aikoina Eurooppaa koetelleet miehittämättömät ilma-alukset. Tahdon kiittää lakialoitetta valmistellutta työryhmää näiden kysymysten ääreen pysähtymisestä. Olette tehneet tärkeää, arvokasta ja merkittävää työtä.

Arvoisa puhemies! Kuten sanottua, turvallisuus eduskuntatyössä on ehdottoman tärkeää. Jokaisella meistä on oikeus tehdä työtään ilman pelkoa. Siksi tämä lakialoite ei ole vähäinen. Se on meille paljon itseään suurempi. Se osoittaa, että otamme tässä salissa vakavasti ympäröivän maailman muutokset ja suojaamme demokraattisen päätöksenteon toimintaedellytykset.

Olen erittäin ilahtunut siitä, että ajankohtaiset turvallisuuskysymykset ja huoli turvallisuudesta yhdistävät meitä laajasti yli puoluerajojen. Toivon kuitenkin, hyvät kollegat, ystävät, että tämä yhteinen tahtotila ei rajoitu vain siihen, kun kyse on meistä itsestämme ja eduskunnan arjesta. Meidän on muistettava turvallisuuden merkitys myös kansalaistemme

Pöytäkirjan asiakohta PTK 90/2025 vp

arjessa. Meidän tärkein tehtävämme on taata kansalaisten arjen turvallisuus. Siis muistakkaamme, että myös kansa kaipaa ajantasaista turvaa tänään ja huomenna. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

13.09 Ari Koponen ps: Arvoisa herra puhemies! Esityksen arvioidaan parantavan edellytyksiä huolehtia eduskunnan toiminnan suojaamisesta, samoin kuin turvallisuuden ja järjestyksen säilyttämisestä eduskunnassa. Tässä maailmanajassa tämä on enemmän kuin tervetullutta, ja on hyvä huomioda, että tämä on kaikkien puolueitten yhteinen toive. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

13.10 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Käsiteltävänä oleva turvatoimilain uudistamista koskeva lakialoite on sekä ajankohtainen että välttämätön. Sääntelyä on syytä tarkistaa ajan kulumisen, käytännön kokemusten ja muuttuneen turvallisuusympäristön perusteella. Tekniikan kehitys on tuonut uusia riskejä, joihin eduskunnan on varauduttava. Samalla on tärkeää, että lainsäädäntö luo edellytykset ennakoida tulevia uhkia eikä ainoastaan reagoida niihin. Lakialoitteessa esitetyt muutokset parantavat merkittävästi mahdollisuuksia huolehtia eduskunnan toiminnan suojaamisesta ja täällä työskentelevien sekä vieraillevien turvallisuudesta.

Keskeisiä ehdotuksia ovat toimivallan ulottaminen myös tilapäisiin turvatoimialueisiin, säännökset teknisestä valvonnasta ja erityisesti turvatilojen turvaamisesta sekä kokonaan uudet määräykset miehittämättömien ilma-alusten kulkuun puuttumisesta. Juuri droonien kaltaiset uudet välineet korostavat ennakkoinnin tarvetta, ja meidän on oltava askeleen edellä, jotta eduskunnan toiminta ei vaarannu.

Arvoisa puhemies! On syytä painottaa myös mielenilmauksia, joita järjestetään Eduskuntatalon läheisyydessä. On selvää, että demokratiaan kuuluu oikeus tuoda mielipiteitä julki, mutta samalla on todettava, että eduskunnan toiminta ei saa missään tilanteessa vaarantua tai keskeytyä. Viime vuosina on nähty, kuinka mielenilmaukset voivat häiritä kulkua, aiheuttaa häiriöitä ja johtaa jopa vahingontekoihin. Eduskuntatalo ei voi olla paikka, jossa järjestyshäiriöt tai uhkatilanteet vaarantavat kansanedustajien ja henkilökunnan turvallisuuden. Lakialoitteessa ehdotetut toimivaltuudet, kuten mahdollisuus rajata turvatoimialueita ja puuttua häiriöihin, ovat välttämättömiä, jotta eduskunnan arvokkuus ja toimintakyky voidaan turvata kaikissa tilanteissa.

Aloite sisältää myös selkeät säännökset henkilösuojaustehtävistä, joita nykypäivänä tarvitaan yhä useammin. Voimankäyttövälineiden osalta esitys tuo mukanaan tarpeellisia päivityksiä. Välinevalikoimaan voidaan jatkossa sisällyttää esimerkiksi etälamautin ja projektiililaukaisin. Henkilösuojaustehtävän erityisluonteen vuoksi tehtävään määrätyllä voi olla oikeus kantaa myös ampuma-asetta. Tämä ei ole kevyesti annettava toimivaltuus, mutta sen säätäminen lakiin selkeyttää turvahenkilöiden asemaa ja varmistaa, että heidän käytösään on tarvittavat keinot tilanteissa, joissa kansanedustajan tai muun suojattavan henkilön turvallisuus on uhattuna.

Arvoisa puhemies! Lakialoite on tasapainoinen ja kannatettava. Se ei johda perusteettomaan turvallisuustason kiristämiseen eikä merkittäviin lisäkustannuksiin. Sen sijaan se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 90/2025 vp

päivittää sääntelyä vastaamaan tämän päivän ja tulevaisuuden tarpeita, vahvistaa toimivaltuuksien selkeyttä sekä turvaa eduskunnan toimintakyvyn. Lainsäädäntö ei voi koskaan poistaa kaikkia riskejä, mutta sen avulla voimme ennakoida niitä ja varautua entistä paremmin myös niissä tilanteissa, joissa mielenilmaus tai vahingonteko voisi uhata eduskunnan arvovaltaa ja demokratian keskeisimmän instituution turvallisuutta. — Kiitos tästä aloituksesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola, olkaa hyvä.

13.13 Janne Jukkola kok: Kiitos, arvoisa puhemies! Demokratian peruskivi on vahvat instituutiot, jotka turvaavat kansalaisten oikeudet ja vapaudet. Viime vuosina olemme kuitenkin nähneet myös hälyttäviä esimerkkejä, joissa aktivistiryhmät, kuten Elokapina ja Greenpeace, ovat tahallisesti kohdistaneet toimintansa eduskuntaan ja sen symboleihin. Pylväiden maalaaminen ja niihin kiipeileminen eivät ole harmittomia tapauksia. Ne ovat iskuja demokratiaa vastaan, joita ei tule hyväksyä. Mielenilmauksia saa tuoda julki, mutta siihenkin löytyvät pelisäännöt. On kestävämpiä tapoja, jos tällainen toiminta ohitetaan vähäisenä. Se, mikä näyttää ulospäin värispraynä pylväissä, on tosiasiaa: yritys horjuttaa kansalaisten luottamusta siihen, että eduskunta pystyy työskentelemään turvallisesti ja arvokkaasti.

Meillä on vastuu, vastuu siitä, että eduskunnan työskentelyolosuhteet ja päätöksenteko turvataan kaikissa tilanteissa. Nykyinen turvatoimintalaki on aikanaan ollut tärkeä mutta on jo vähän vanhentunut, koska turvallisuustilanne on muuttunut. Lakialoitteessa esitetyt muutokset ovat välttämättömiä. Me tarvitsemme selkeämmät toimivaltuudet turvahenkilöstölle, laajemman välineistön uhkien torjumiseksi, mahdollisuuden estää drone-lennot ja riittävät säännökset myös henkilösuojaukseen. On selvää, että eduskunta ei saa olla mikään kokeilualusta niille, jotka haluavat hämärtää demokratian ja anarkian rajaa.

Arvoisa puhemies! Suomalainen demokratia on vahva vain, jos me suojaamme sitä määrätietoisesti. Eduskunnan turvallisuus ei ole muodollisuus, se on kansanvallan elinehto. Meidän tehtävämme on näyttää, että demokraattinen päätöksenteko ei taivu painostuksen, provokaation eikä laittomuuden edessä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

13.15 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Tässä kaikkien eduskuntaryhmien allekirjoittamassa ja laatimassa lakialoitteessa ehdotetaan tarkistettavaksi sääntelyä muun muassa turvatoimilain alueellisesta ja henkilöllisestä soveltamisalasta, henkilöntarkastuksen tekemisen sallituista tavoista, posti- ja muun lähetyksen tarkastamisesta, henkilön poistamisesta turvatoimialueelta, teknisestä valvonnasta ja voimankäyttövälineistä. Ehdotus sisältää myös uusia säännöksiä miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttumisesta ja henkilösuojaustehtävistä.

Turvatoimista eduskunnassa annetun lain nojalla on kyetty suojaamaan eduskunnan toimintaa ja huolehtimaan turvallisuuden ja järjestyksen säilymisestä eduskunnassa. Se on niin kansanedustajien, virkahenkilöiden kuin myös täällä vierailevien turva. Sääntelyä on kuitenkin jo ajan kulumisen takia ja lain soveltamisesta saatujen käytännön kokemusten perusteella aiheellista päivittää. Tämä nyt käsiteltävänä oleva ehdotus parantaa edellytyksiä huolehtia eduskunnan toiminnan suojaamisesta, samoin kuin turvallisuuden ja järjes-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 90/2025 vp

tyksen säilymisestä eduskunnassa. Sääntelyn päivittäminen ja osin tarkentaminen parantavat oikeusturvaa ja selkeyttävät toimivaltuuksia käyttävien virkamiesten oikeusasemaa.

Arvoisa puhemies! Turvallisuushenkilöstö niin eduskunnassa kuin valtakunnallisesti, maailmanlaajuisesti tekee äärettömän tärkeää työtä. He suojelevat kansalaisia, työntekijöitä ja vieraita täällä eduskunnassa. Olen itse nyt neljännen kauden edustaja ja muistan, että täällä eduskunnassa on joitakin kertoja turvallisuustilanne ollut erilainen: leikkirahaa on heitetty lehteriltä, siellä on myös levitelty joitakin plakaattilakanoita, Eduskuntataloa on töhritty ja myös Eduskuntatalon pylväisiin on kiivetty. Ne kaikki ovat tilanteita, joita täällä talossa ei tule sallia. On siis tärkeää, että turvallisuudesta pidetään huolta ja näin tätä lakia myös päivitetään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

13.18 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Suomessa valta kuuluu kansalle, ja kansan edustajana eduskunta on ylimmän valtiovallan haltija. Näin eduskunnan turvallisuudesta huolehtiminen on tietysti suomalaisen demokratian ja laillisen järjestyksen turvaamisen ytimessä. Siksi on todella tärkeää, että myös eduskunnan turvallisuudesta säädetyn lainsäädännön osalta pysytään jatkuvasti ajan tasalla.

Haluankin kiittää edustajakollega Kopraa siitä hyvästä työstä, jota hän eduskuntaryhmän puheenjohtajana on tehnyt johtaessaan sitä kaikkien eduskuntaryhmien yhteistä työskentelyä, jonka pohjalta on saatu aikaan tämä lakialoite, jolla nyt sitten eduskunnan turvallisuutta voidaan pitää ajan tasalla ja vahvana, vastaten niihin kaikkiin uhkiin, joita teknologinen kehitys mutta myöskin maailmalla tapahtuvat kehityskulut voivat tänne meille Suomeen tuoda. Kiitos tästä aloitteesta. Tuen sitä lämpimästi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

13.19 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Demokratian turvaaminen on itsenäiselle valtiolle todella tärkeä asia. Päätöksenteko ja kansanvaltaisuus on turvattava. Turvallisuus ja järjestys eduskunnan sisällä, mutta myös lähiympäristössä on varmistettava.

Tämä esitys koskee luonnollisesti edustajia, päätöksentekijöitä, mutta myös henkilökuntaa ja vieraita. Pidän tärkeänä sitä arvoa, mikä suomalaisessa eduskunnassa on ominainen piirre, että tämä laitos ja instituutio on avoin vierailijoille ja medialle, ja toivon, että myös jatkossa pystymme tästä pitämään kiinni, ja me pystymme pitämään siitä kiinni, jos turvallisuuteen liittyvät normit ovat ajan tasalla.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.